

Opis na úrovni fondu

Mestečko Leopoldov

kód	názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference code	SK_1580_15734	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Mestečko Leopoldov	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1668 – 1869	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit of description (quantity, bulk, or size)	0,60 bm	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Mestečko Leopoldov	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	<p>Dejiny Mestečka Leopoldov sú nerozlučne späté s pevnosťou Leopoldov, ktorá bola postavená v rokoch 1665 – 1669. Vznik mesta Leopoldov je viazaný k výstavbe protitureckej pevnosti, ktorú dal v roku 1665 postaviť cisár Leopold I. a po ktorej získalo mesto aj svoje súčasné meno. So stavbou sa začalo v súlade s cisárskym dekrétom pod vedením generála De Souchesa. V jej blízkosti staviteľia, remeselníci a robotníci, ktorí pevnosť stavali, založili obec, ktorá sa neskôr v prameňoch vyskytovala pod názvami <i>Ujvároska</i>, <i>Leopold – Neüstadl</i> či <i>Mestaczko</i>. Svoje opodstatnenie našiel Leopoldov najmä počas protihabsburských bojov. Leopoldov bol spočiatku len spomínanou pevnosťou. Politickou obcou bolo Mestečko, pokým neprevzalo názov Leopoldov. Správu obce vykonával richtár a prísazní, agendu viedol notár. Mestečko bolo oppidum privilegiatum – mezóváros. Prvým veliteľom pevnosti sa stal Ján Michal Rith. Najviac postihnuté bolo pri obrane pevnosti Mestečko. Pôvodné výsadné listiny boli zničené, preto udelil Karol VI. v r. 1712 Mestečku výsadu jarmokov a erb. V 19. storočí bol v Leopoldove umiestnený generálny lazaret a vojenské sklady. Novú úlohu začal Leopoldov zohrávať po</p>	Dejiny správy pôvodcu

		<p>prijatí Bachovho dekrétu v roku 1855. Na návrh ministra Bacha prevzal podľa cisárskeho dekrétu v roku 1855 Leopoldov Ján Goller von Mildensee s cieľom vytvoriť z pevnosti väznicu, ktorá je tam dodnes. V roku 1848 prevzal Leopoldov pre uhorskú vládu barón Jeszenák. Po vyhlásení I. československej republiky bol dôležitý železničný uzol Leopoldov obsadený početným maďarským vojskom, ktoré však v noci na 29. novembra 1918 bez boja opustilo Leopoldov. V ten istý deň obsadilo mesto československé vojsko. V rokoch 1858 – 1862 pevnosť – väznicu spravovali milosrdné sestry sv. Vincenta. Riaditeľkou bola najskôr Friderika Baumgartnerová, v rokoch 1862 – 1868 bol riaditeľom Ján Fekete, do roku 1870 Ernest Kovács, v rokoch 1870 – 1877 Emil Tauffer, v rokoch 1877 – 1897 Jozef Szabó, v rokoch 1897 – 1913 Ernest Schober, v r. 1913-1935 Eugen Érdeky, v rokoch 1935 –1946 František Kajan, v rokoch 1946 –1948 Eugen Slávik.</p>	
3.2.3.	Archival history	<p>Písomná produkcia Mestečka Leopoldov je zachovaná už od roku 1668 a je to najkompletnejší archív obce v okrese Trnava. Značná časť písomností bola vytvorená pre súdne potreby obce za sporu so zemepánom Erdődym. Na dochovaných písomnostiach vidno známky lokálpatriotizmu. Fond bol odovzdaný do bývalého Okresného archívu v Hlohovci v apríli 1954 v jednej truhlici, ktorú neskôr prevzalo Vlastivedné múzeum v Hlohovci. Do Okresného archívu v Hlohovci bol prevzatý i jeden viazaný rukopis z rokov 1645 – 1817, jedna zápisnica z roku 1881 a rukopis richtára z roku 1715, pričom tieto archívne dokumenty sa v súčasnosti v archíve nenachádzajú. Fond Mestečko Leopoldov v apríli 1963 roztriedil a usporiadal Jozef Šimončíč, vtedajší vedúci Okresného archívu v Trnave. Časť spisov bola od fondu odčlenená v roku 1972.</p>	Dejiny archívneho fondu
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Fond Mestečko Leopoldov bol v roku 1963 zaevidovaný do knihy prírastkov pod prírastkovým číslom 317. Materiál bol prevezený do archívu v apríli 1963 z Hlohovca. Archívny materiál bol dovezený v chaotickom stave. Šlo o balíky, v ktorých bolo vidno pokus neodborného triedenia podľa jazyka písomnosti.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Rozsah fondu Mestečko Leopoldov je 0,60 bm. Z hľadiska časového rozpätia fondu pochádzajú písomnosti zo 17. až 19. storočia, ohraňované sú konkrétne rokmi 1668 – 1869. Je zrejmé, že v prípade tohto fondu nejde o kompletne zachovaný celistvý súbor, ale len o časť z písomnej produkcie mestečka. Fond obsahuje donačné listiny, richtárske a obecné knihy, tereziánsky urbár, pozemkové knihy, bohatý spisový materiál a plán polí. Pečatidlo, ktoré tvorilo súčasť fondu, je v súčasnosti pričlenené k zbierke pečatidiel. Súhrnný materiál tohto fondu môže prispieť cennými údajmi k dejinám Mestečka Leopoldov.</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	<p>Z archívneho fondu neboli vyradené žiadne dokumenty.</p>	Vyradovanie a hodnotenie

3.3.3.	Accruals	Ďalšie prírastky sa neočakávajú.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Archívny fond je usporiadaný. Pri skupine spisov došlo k rekonštruovaniu dvoch pôvodných signovaných fasciklov, v ktorých sa nachádzajú odpisy najdôležitejších rozhodnutí, ktoré mali politický a hospodársky význam pre Mestečko. Tieto spisy sú signované poradovými číslami na chrbte. Čísla vo fascikli I.A sú písané niekoľkými rukopismi a medzi číslom 27–87 spisy chýbajú. Čísla vo fascikli I.B sú písané ceruzkou. Ostatné spisy boli usporiadané chronologicky, z rokov 1686 – 1849 do fasciklu C (1-359), z rokov 1850-1920 do ročníkov, pretože agenda začína narastať. Celý fond bol uložený do 6 archívnych škatúl. Spisy z rokov 1870 – 1920 boli v roku 1972 preradené do fondu Obvodný notársky úrad v Leopoldove.</p> <p>Štruktúra archívneho fondu Mestečko Leopoldov je nasledovná:</p> <p>A. Listiny B. Knihy C. Spisy D. Iné</p>	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	Neobmedzený.	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcií
3.4.3.	Language /scripts of material	Latinský, slovenský, nemecký, maďarský.	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	Nepoškodený.	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Okresný archív v Trnave. Jozef Šimončič: Mestečko – Leopoldov 1668 – 1920, interná vyhľadávacia pomôcka, Trnava, 1963, 5 s.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	-----	Existencia a umiestnenie

			originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Nie sú vyhotovené.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Nie sú známe.	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publication note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note	-----	Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Opis vyhotovila Mgr. Veronika Pauková v júni 2017.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of description	26. 06. 2017	Dátum vyhotovenia opisu

Š T Á T N Ý
A R C H Í V

V T R N A V E